ਡਾ. ਅਬਰਾਹਮ ਪਟਾਨੀ ਆਫ ਮੁੰਬਈ & ਅਨ੍ਹ.
ਬਨਾਮ
ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ.
(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5929 ਆਫ 2022)
ਸਤੰਬਰ 02, 2022
[ਸੂਰਜ ਕਾਂਤ ਅਤੇ ਅਭੈ ਐਸ. ਓਕਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰੀਜਨਲ ਟਾਊਨ ਪਲਾਨਿੰਗ ਐਕਟ, 1966 – ਧਾਰਾ 37(1), 126- ਮੁੰਬਈ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1888 - ਧਾਰਾਵਾਂ 61(ਐਮ), 63, 90(1) & (3), 91, 291, 296- ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ, 1894 – ਧਾਰਾਵਾਂ 4, 5ਏ, 6, 11-ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ – ਦੋ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਅ – ਸਾਂਝੀ ਵਿਵਸਥਾ – ਜਨਹਿਤ – ਰੰਗੀਨ ਕਸਰਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ- ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਭੂਮੀ 'ਤੇ ਉੱਤਰੀ ਨੰਬਰ 2 (ਮੁੰਬਈ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ) ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ (ਡੀਪੀ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੜਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ - ਉੱਤਰੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਐਕਟ, 1966 ਦੀ ਧਾਰਾ 37(1) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜ ਸੜਕ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਪਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਭੂਮੀ ਰਾਹੀਂ 18.30 ਮੀਟਰ ਦੀ ਸੜਕ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ "ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ" ਸੀ – ਉੱਤਰੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਐਮਆਰਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 126 ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਐਮਐਮਸੀ ਐਕਟ (ਐਮਐਮਸੀ) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 90(1) & (3) ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਭੂਮੀ ਰਾਹੀਂ ਲਿੰਕ ਸੜਕ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਨਵੀਨੀਕ□ਤ ਕੀਤਾ – ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ (ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ) ਦੇ ਦਫਤਰ ਨੇ ਉੱਤਰੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਭੇਜੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ,1894 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੰਬਿਤ ਰਿਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਆਫ ਮੋਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਐਲਏਏ ਅਧੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਸਰਤ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ – ਉੱਤਰੀ ਨੰਬਰ 10 ਅਤੇ 11 ਨੇ ਐਲਏਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 4 ਅਤੇ 6 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਜਨਹਿਤ ਵਿੱਚ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਅਰਦਾਸ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਥਿਤੀ ਕੋ ਲੈ ਕੇ ਸਥਿਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਜਨਹਿਤ ਵਿੱਚ ਲਿੰਕ ਸੜਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ- ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਐਮਐਮਸੀ ਐਕਟ ਨੇ ਉੱਤਰੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸੜਕ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਲਈ ਨਾ ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੜਕ ਨੂੰ ਖੁਦ ਵਿੱਚ ਡੀਪੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ- ਐਮਐਮਸੀ ਐਕਟ ਅਤੇ ਐਮਆਰਟੀਪੀ ਐਕਟ ਵੱਖਰੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉੱਤਰੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੂਜੇ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਮਾਨਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕੇਵਲ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ- ਕੀ ਐੱਮ.ਐੱਮ.ਸੀ. ਅਤੇ ਐੱਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਹੈ - ਫੈਸਲਾ: ਕੇਵਲ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਹੋਵੇਗਾ- ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਯਤਨ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਪੂਰਾ ਹੋ ਸਕੇ - ਐੱਮ.ਐੱਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। - ਨਾ ਕੇਵਲ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਐੱਸ. 91 ਅਧੀਨ ਬੇਨਤੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਐੱਲ.ਏ.ਏ. ਦੀ ਐੱਸ. 54 ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ -ਦੋ ਕਾਨੂੰਨ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਓਵਰਲੈਪ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਹਨ- ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ - ਕਈ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿਚ, ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਭਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ- ਜਨਹਿਤ ਦਾ ਨੋਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲਏ ਹੋਏ ਸਥਿਤੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਕਰੇਗਾ-ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਉਦਾਹਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜਨਹਿਤ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤ ਉੱਤੇ ਪਰਮੌਤਮਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ-ਐੱਮ.ਐੱਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 91 ਅਧੀਨ ਐੱਲ.ਏ.ਏ. ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸੋਚੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ- ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਐੱਮ.ਐੱਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੈਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1.1 ਐੱਮ.ਐੱਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ, ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪਬਲਿਕ ਸਟਰੀਟ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਧਾਰਾ 291 ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸਟਰੀਟ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 296 ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਧਾਰਾਵਾਂ 90-92 ਵਿਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹੋਵੇ। ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਓਵਰਲੈਪ ਹੈ, ਅਤੇ ਐੱਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦੇ ਹਨ। ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਡੀ.ਪੀ. ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਐੱਮ.ਐੱਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਮੁੰਬਈ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 23-24]

1.2 ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜੋ ਉਹ ਦੂਜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬੇਕਾਰ ਬਣਾ ਦੇਣ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਯਤਨ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਧਾਨਕ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ.

ਦੋਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਅਧੀਨ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਣਬੂਝ ਕੇ ਦੋ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਧਾਰਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨਿਕ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਦੋ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਟਕਰਾਅ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹੇਗੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹੋਣ। [ਪੈਰਾ 26 & 29]

1.3 ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਆਂ ਅਧੀਨ ਬਾਹਰਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਵਿਕਲਪਿਕ ਯੋਜਨਾਵਾਂ/ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਡੀ.ਪੀ. ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡੀ.ਪੀ. ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਉਲਟ, ਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨੂੰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਾਧਾ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਿੰਕ ਰੋਡ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਡੀ.ਪੀ. ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਉਹ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਡੀ.ਪੀ. ਦੀ ਇੱਕ ਲੋੜ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਟਕਰਾਅ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗਿਰਨਾਰ ਟਰੇਡਰਜ਼ 2011 ਅਤੇ ਮਨੋਹਰ ਜੋਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 36 ਅਤੇ 37]

1.4 ਅਦਾਲਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਰਾਹੀਂ ਲਿੰਕ ਰੋਡ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੇਵਲ ਡੀ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਰਾਹੀਂ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਐਸ. 37 ਅਧੀਨ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਕੋਲ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਸੀ, ਜਾਂ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਐਸ.ਐਸ. 91, 291(ਏ) ਅਤੇ 296 ਅਧੀਨ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਦਾ। [ਪੈਰਾ 43]

2.1 ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨਾ ਸੱਤਾ ਦੀ ਰੰਗੀਨ ਕਸਰਤ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਪਛਾਣ ਲਿਆ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਏ ਦੋ ਕਾਨੂੰਨ, ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ, ਵੱਖਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਸੰਯੋਗਿਕ ਓਵਰਲੈਪ ਹੈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਵੱਲੋਂ ਸੱਤਾ ਦੀ ਰੰਗੀਨ ਕਸਰਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਐਸ.ਐਸ 91, 291(ਏ), ਅਤੇ 296 ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕਸਰਤ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਡੀ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਐਸ. 37 ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਵਿਚਕਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਪੱਧਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਉਚਾਈ ਦਾ ਸਥਾਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਤੇ

ਨਿਰਭਰ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਵਿਵੇਕਾਧੀਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 44, 45 & 47][1071-ਐਫ; 1072-ਏ-ਬੀ. ਈ]

2.2 ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਐਲ.ਏ.ਏ. ਦੀ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਫੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਲੱਬਧ ਹਨ ਅਤੇ, ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਐਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਉਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦੀ ਮਕੈਨਿਜ਼ਮ ਐਲ.ਏ.ਏ. ਦੀ ਐਸ.5ਏ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਨਾ ਕੇਵਲ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਐਸ. 91 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਐਲ.ਏ.ਏ. ਦੀ ਐਸ.5ਏ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਡਬਲਿਊ.ਪੀ. ਦੀ ਲੰਬਿਤਤਾ ਕਾਰਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਨਾਨ-ਏਸਟ ਮੰਨਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦਾ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਚਿਪਕੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਐਲ.ਏ.ਏ. ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 48, 50, 51 & 57]

3.1 ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਅਨਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਨਾ ਦੇਵੇ। ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨਾਲ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਚਿਪਕੇ ਰਹਿਣਾ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੀ ਇੱਕੋ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਐਸ. 91 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 64 ਅਤੇ 70]

3.2 ਦੋਵੇਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਚਾਹੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇ, ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਐਲ.ਏ.ਏ. ਅਧੀਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵੱਲੋਂ ਐਸ. 91 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਐਸ.ਐਸ. 126 ਅਤੇ 127 ਦੀ ਵਿਧਾਨਿਕ ਮੰਸ਼ਾ ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ 'ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤਾ' ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 71 & 73]

3.3 ਐਸ.91 ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 3, ਕਮਿਸ਼ਨਰ, 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਲ.ਏ.ਏ. ਅਧੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਗਰੂਕ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮੰਤਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਜਨਤਕ ਸੜਕ ਬਿਛਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਐਸ. 91 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਐਲ.ਏ.ਏ. ਅਧੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੜਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 78]

3.4ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਛੁਕ ਹੈ ਕਿ ਐਸ.91 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਅਨੁਪਾਲਨਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਐਸ. 91 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਿਮਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਾਗੀਦਾਰ ਹੋਣਾ ਯਕੀਨੀ ਹੈ। ਅੰਤਿਮ ਅਰਜ਼ੀ ਉਸ ਤੋਂ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬਾਕੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚ ਰੈਂਕ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਨਾਲ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਖੁਦ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਭੇਜਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਖੀਰਲੇ ਅਰਜ਼ੀ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਖਾਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਪਿੱਛੇ ਹੋਏ ਪੂਰੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ ਐਕਟ ਦੇ ਐਸ.91 ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਨੁਪਾਲਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 80, 81, 84 & 85]

3.5 ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ ਐਕਟ ਦੇ ਐਸ. 91 ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕ

ਵਿਅਵਹਾਰਿਕ ਅਤੇ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਲ.ਏ.ਏ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਕਦਮ ਉਠਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਤੱਥ ਇਹ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਐਸ.91 ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 10 & 11 ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਨੁਪਾਲਨਾ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 87, 88 & 89][1089-ਬੀ-ਸੀ, ਈ-ਐਫ] 4.1 ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਲਿਤ ਇੱਕ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਡੇ ਕਾਨੂੰਨੀ, ਸਮਾਜਿਕ, ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮਾਹੌਲ ਦੇ ਆਧਾਰਿਤ ਖੰਭ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੌਂਦਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਬਹੁਤਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਨਹਿਤ ਦਾ ਨੋਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਏਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਨਹਿਤ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਵਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਜੋੜਨ ਵਾਲੀ ਸੜਕ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਤਕਾਲਿਕ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੋੜ ਮਹਾਕਾਲੀ ਗੁਫਾਓਂ ਤੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਐਮ.ਆਈ.ਡੀ.ਸੀ ਤੱਕ ਦੇ ਰਸਤੇ ਉੱਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਜਾਮ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 90, 91 & 95]

4.2 ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੈਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਕਾਨੂੰਨ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਓਵਰਲੈਪ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਥੇ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਜੇ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਹਨ। ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਐਲ.ਏ.ਏ. ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 91 ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸੁਭਾਵ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਖਤ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮੁੱਖ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 100, 101 & 103]

ਗਿਰਨਾਰ ਟਰੇਡਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ [2007] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 555 : [2007] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 383 – ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਗਿਰਨਾਰ ਟਰੇਡਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ & ਹੋਰ [2011] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1 : [2011] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1; ਮਨੋਹਰ ਜੋਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ & ਹੋਰ [2012] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 619; ਮੁੱਖ ਖਾਣ ਨਿਰੀਖਕ & ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਲਾਲਾ ਕਰਮ ਚੰਦ ਥਾਪਰ & ਹੋਰ [1962] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 9; ਅਨਵਰ ਹਸਨ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਮੋਹਮਦ ਸ਼ਫੀ [2001] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 540; ਸੋਨਾਪੁਰ ਟੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਮਸਟ. ਮਜ਼ੀਰੁਨਨੇਸਾ [1962] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 724; ਓਲਗਾ ਟੈਲਿਸ & ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬੰਬਈ ਨਗਰ ਨਿਗਮ & ਹੋਰ [1985] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ & ਹੋਰ।

545 : [1985] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 51; ਸੀ.ਬੀ. ਗੌਤਮ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ [1993] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 78 : 1992 [3] ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 12; ਸੰਗਰਾਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਕੋਟਾ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ [1955] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1; ਘਨਸ਼ਿਆਮ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਦਾ ਡੋਮੀਨੀਅਨ [1984] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 46 : [1984] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 229; ਸੁਗੰਚੀ ਪੀ. ਰਾਜਕੁਮਾਰ [2020] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 706; ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਉਪਾਧਿਆ [1961] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 679; ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਪੀਅਰਲੈਸ ਜਨਰਲ ਫਾਇਨਾਂਸ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ [1987] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 424 : [1987] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1; ਐਸ. ਗੋਪਾਲ ਰੈੱਡੀ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [1996] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 596 : [1996] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 439; ਸ਼ਰੀਫ-ਉਦ-ਦੀਨ ਬਨਾਮ ਅਬਦੁਲ ਗਨੀ ਲੋਨ [1980] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 403; ਹਰਕਚੰਦ ਮਿਸਿਰੀਮਲ ਸੋਲੰਕੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਲੈਕਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ 2008 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 1067; ਮਣਿਮੇਗਲਾਈ ਬਨਾਮ ਖਾਸ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ [2018] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 491; ਬੀ.ਪੀ. ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ [2003] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 309; ਬਿਹਾਰ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਸਈਦ ਹੁਸੈਨ ਅੱਬਾਸ ਰਿਜਵੀ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ [2012] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 61; ਰਾਮਲੀਲਾ ਮੈਦਾਨ ਘਟਨਾ ਬਨਾਮ ਗ□ਹ ਸਕੱਤਰ, ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ

[2012] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1; ਕੇ.ਟੀ. ਪਲਾਂਟੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ [2011] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾ ਹਵਾਲਾ

[2011] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 ਪੈਰਾ 17 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2007] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 383 ਪੈਰਾ 17 ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1962] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 9 ਪੈਰਾ 27 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1962] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 724 ਪੈਰਾ 44 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1992] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 12 ਪੈਰਾ 48 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1985] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 51 ਪੈਰਾ 48 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1955] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 ਪੈਰਾ 65 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1984] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 229 ਪੈਰਾ 66 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1961] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 679 ਪੈਰਾ 68 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1987] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 ਪੈਰਾ 76 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1996] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 439 ਪੈਰਾ 77 ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5929ਆਫ 2022।

ਬੰਬਈ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 30.05.2022 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ
ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3060 ਦੇ 2002 ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਈ।

ਸ਼ਿਆਮ ਦੀਵਾਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਵੀ. ਗਿਰੀ, ਜੋਨਾਥਨ ਸੋਲੋਮਨ, ਵਿਕਾਸ ਮੇਹਤਾ,
ਅਪਨ ਮਸਤਾ, ਰਜਤ ਸਹਿਗਲ, ਮਿਸ ਸੋਨੀਆ ਪੁੱਟਾ, ਆਦਿਤ ਗੁਪਤਾ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਗਿਰੀਸ਼ ਗੋਡਬੋਲੇ, ਸ਼ੇਖਰ ਨਾਫਾਡੇ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟਸ, ਮਿਸਿਜ਼ ਬੀ. ਸੁਨੀਤਾ ਰਾਓ, ਸੁਨਮਯਾ ਐਸ. ਮੰਨ, ਈ. ਸੀ. ਅਗਰਵਾਲ, ਮਿਸ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਭਾਟੀ, ਫਰਾਹ ਲਸ਼ਮੀ, ਡਾ. ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਪ੍ਰਤਾਪ, ਕੁਮਾਰ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ, ਸੁਨੀਲ ਮੁਰਾਰਕਾ, ਪੰਕਜ ਅਗਰਵਾਲ, ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਸਿੱਧਾਂਤ ਸਹਾਇ, ਐਸ.ਸੀ. ਧਰਮਾਧਿਕਾਰੀ, ਅਨਿਰੁੱਧ ਜੋਸ਼ੀ, ਸ਼ਸ਼ੀਭੂਸ਼ਣ ਪੀ. ਅਡਗਾਓਂਕਰ, ਓਮਕਾਰ ਜੇ. ਦੇਸ਼ਪਾਂਡੇ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਜਵਾਬੀਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਰਿਆ ਕਾਂਤ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਸੁਰਿਆ ਕਾਂਤ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ,

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲ ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 30.05.2022 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਉੱਠੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਈ ਮਤਾਂ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ, 1894 ("ਐਲ.ਏ.ਏ.") ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਨਵੀਂ ਸੜਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਹੋਇਆ।

ਏ. ਤੱਥ

3. ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਅਤੇ ਕੋਰਸ ਕਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਲਿਟੀਗੇਸ਼ਨ ਦਾ ਦੌਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2, ਮੁੰਬਈ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਸੜਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਤੋਂ ਉੱਠਦਾ ਹੈ। ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ 1959 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਤੇ 1965 ਵਿੱਚ "ਆਈ.ਐਨ.ਜੀ.ਏ. ਬਿਲਡਿੰਗ" ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਇਮਾਰਤ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ।

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਸੜਕ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 1976 ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ("ਡੀ.ਪੀ.") ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੜਕ ਨੂੰ 1984 ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਅਲਾਇਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਮਰੱਥ ਗੁਜ਼ਰ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋ ਸਕੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ 1992 ਵਿੱਚ ਆਪਤੀਆਂ ਉਠਾਈਆਂ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਸੁਰਿਆ ਕਾਂਤ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]।

ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਸੜਕ ਨੂੰ ਡੀ.ਪੀ. ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਤੀ 12.11.1992 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ।

5. ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਆਸਪਾਸ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਵਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ ਜੋ ਮਹਾਕਾਲੀ ਗੁਫਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਔਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਸੜਕ ਦੀ ਲੋੜ ਬਾਰੇ ਸਨ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰੀਜਨਲ ਟਾਊਨ ਪਲਾਨਿੰਗ ਐਕਟ, 1966 (“ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ”) ਦੀ ਧਾਰਾ 37 (1) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਮਿਤੀ 07.06.1993 ਨੂੰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਨ ਵਾਲੀ ਸੜਕ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਹੀਂ 18.30 ਮੀਟਰ ਦੀ ਸੜਕ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ “ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ” ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਅਧੀਨ ਡੀ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਸੋਧਾਂ ਨਾਲ ਸੜਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ।

6. ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 1994 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਬੰਗਲਾ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ। ਪਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਹੋਰ ਇਮਾਰਤਾਂ ਲਈ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਗਲੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਇੱਕ ਲਿੰਕ ਸੜਕ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਸੀ।

7. ਅੰਤਤਃ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਮਿਤੀ 10.09.1996 ਨੂੰ ਰੈਜੋਲੂਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 651 ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਹੀਂ ਲਿੰਕ ਸੜਕ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਨਵੀਨੀਕ□ਤ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਦੋ ਹੋਰ ਰੈਜੋਲੂਸ਼ਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ: ਅ) ਰੈਜੋਲੂਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 39 ਮਿਤੀ 18.08.1998 ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿੰਕ ਸੜਕ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ; ਬ) ਰੈਜੋਲੂਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 536 ਮਿਤੀ 08.12.1998 ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 126 ਅਤੇ ਮੁੰਬਈ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (“ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ”) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 90(1) ਅਤੇ (3) ਅਧੀਨ ਨਵੀਂ ਸੜਕ ਲਾਈਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲਈ।

8. ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ (ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ) ਦੇ ਦਫਤਰ ਨੇ ਮਿਤੀ 05.02.1999 ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਇੱਕ

ਅਰਜ਼ੀ ਅਗਾਊਂ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਲ.ਏ.ਏ. ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅੱਗੇ ਵਿਰੋਧ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲਿੰਕ ਸੜਕ ਦੇ ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਰਸਤੇ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਛੂਹ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਜਾਰੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਅੰਤਤਃ ਰੈਜੋਲੂਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1167 ਮਿਤੀ 09.03.2001 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਹਾਕਾਲੀ ਗੁਫਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਐਮ.ਆਈ.ਡੀ.ਸੀ. ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਸੜਕ ਲਾਈਨਾਂ ਸਨ। ਨਤੀਜਤਨ, ਇਹ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਨਿਕਾਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਸੜਕ ਦੀ ਲੋੜ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

9. ਨਿੱਜੀ ਜਵਾਬਦੇਹ, ਨੰਬਰ 6-9, ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਐਚ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਡਬਲਿਊ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 1072 ਦੇ 2001 ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਲੰਬਿਤ ਸੀ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਮਤਾ ਨੰਬਰ 1167 ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਲੰਬਿਤ ਡਬਲਿਊ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੋਸ਼ਨ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਹੀਂ ਲਿੰਕ ਰੋਡ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮੋਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 18.10.2002 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ 09.03.2001 ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਾਜ਼ਾ ਮਤੇ ਨੂੰ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਆਗਿਆ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

10. ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ 28.10.2002 ਨੂੰ ਮਤਾ ਨੰਬਰ 1117 ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਮਤਾ ਨੰਬਰ 1167 ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ, ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ ਨੂੰ 08.12.1998 ਨੂੰ ਆਂਸ਼ਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੋਧਿਆ। ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ 18.30 ਮੀਟਰ ਨਵੀਂ ਸੜਕ ਲਾਈਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਲਿੰਕ ਰੋਡ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਨਵੀਨੀਕ□ਤ ਕਰਨ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਡਬਲਿਊ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 3060 ਦੇ 2002 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਮੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ: ਅ) ਨੰਬਰ 651 'ਤੇ 10.09.1996; ਬ) ਨੰਬਰ 536 'ਤੇ 08.12.1998; ਸ) ਨੰਬਰ 1117 'ਤੇ 28.10.2002।

11. ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਡਬਲਿਊ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 1072 ਦੇ 2001 ਨੂੰ ਇਸ ਟਿੱਪਣੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਕਿ ਮਤਾ ਨੰਬਰ 1117 ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਡਬਲਿਊ.ਪੀ. ਬੇਨਤੀਜਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਤੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀਅਤਾ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

12. ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਡਬਲਿਊ.ਪੀ. ਦੀ ਲੰਬਿਤਤਾ ਦੌਰਾਨ, ਅਤੇ 05.02.1999 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਐਲ.ਏ.ਏ. ਅਧੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਕਵਾਇਦ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 10 ਅਤੇ 11 ਨੇ ਐਲ.ਏ.ਏ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 4 ਅਤੇ 6 ਅਧੀਨ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਜਨਹਿਤ ਵਿੱਚ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਇਨਾਮ 26.11.2007 ਨੂੰ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਨਤੀਜਤਨ ਲੰਬਿਤ ਡਬਲਿਊ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਰਦਾਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ।

13. ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਅਰਦਾਸ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਜਿਉਂ ਦਾ ਤਿਉਂ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ, ਇਸ ਇਨਕਾਰ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 22849 ਦੇ 2008 ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 22.09.2008 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਜਿਉਂ ਦਾ ਤਿਉਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲੰਬਿਤ ਰਹੀ ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ 05.12.2019 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ।

ਮਾਮਲਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਤੱਕ ਸਥਿਤੀ ਕੋਟੋ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

14. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ: ਅ) ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਨੇ ਟਾਊਨ ਪਲਾਨਿੰਗ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਕੋਡ ਬਣਾਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡੀ.ਪੀ. ਨੂੰ ਦਰਕਿਨਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਡੀ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾਉਣ ਲਈ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਅਧੀਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ ਆਗਿਆ ਲੈਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ; ਬ) ਅਰਗੂਮੈਂਟੋ, ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 91 ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 296 ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਧਾਰਾ 291 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸੜਕ ਬਿਛਾਈ ਜਾ ਸਕੇ। ਪਰ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦਾ ਦਫ਼ਤਰ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ ਨਾਲਾਜ਼ਮੀ ਖਾਮੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 91 ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੀ ਆਗਿਆ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਵਲੋਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਸੀ) ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਹੀਂ ਲਿੰਕ ਸੜਕ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦਾ ਪਰਯਾਪਤ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

15. ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅੰਤਤ: ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਤਾਂ ਅਤੇ ਐਲ.ਏ.ਏ. ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਨਹਿਤ ਵਿੱਚ ਲਿੰਕ ਸੜਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦਿੱਤੀ।

ii) ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਵੱਖਰੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕੇਵਲ ਇਸ ਲਈ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ। ਬਲਕਿ, ਉਹ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਓਵਰਲੈਪ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੀ ਪੂਰਕ ਬਣਾਉਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਕੋਲ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਜਾਂ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਰਾਹੀਂ ਜਾਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਸੀ;

iii) ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਸੀ ਕਿ ਲਿੰਕ ਰੋਡ ਨੂੰ 1992 ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਮਿਟਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੀ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਨੇ ਮੈਕਰੋ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਮਹੀਨ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕੇ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਗਾਂਹ ਵਿੱਚ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਿੰਕ ਰੋਡ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ;

iv) ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਡੀ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਸੋਧਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਕਠੋਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਰੋਡ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲ ਸਕੇ;

v) ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 91 ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨੇ ਬਜਾਏ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 10 ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਅਗਾਊਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ, ਇਹ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਖਾਮੀ ਸੀ ਜੋ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਸੀ;

vi) ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਉਠਾਏ ਗਏ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 10 ਅਤੇ 11 ਦੁਆਰਾ ਐਲ.ਏ.ਏ. ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ

ਖਰੀਦ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਉਠਾਏ ਸਨ, ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਲਿੰਕ ਰੋਡ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾਲ ਇਹ ਸਹਿਮਤ ਸੀ;

vii) ਮਹਾਕਾਲੀ ਗੁਫਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਐਮ.ਆਈ.ਡੀ.ਸੀ. ਤੱਕ ਕਨੈਕਟਰ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਜਾਮ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਰੋਡ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜਨਹਿੱਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਉੱਤੇ ਵਰੀਅਤਾ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।

ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ & ਹੋਰ

ਬੀ. ਸਬਮਿਸ਼ਨਜ਼

17. ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਿਆਮ ਦੀਵਾਨ & ਸ੍ਰੀ ਵੀ. ਗਿਰੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰਕ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ: -

ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਡੀ.ਪੀ. ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੜਕ ਖੁਦ ਡੀ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਨਹੀਂ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਆਪਣੀ ਪਹਿਲ ਤੇ ਸੜਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰੇ। ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ 12.11.1992 ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਸੜਕ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੀ ਡੀ.ਪੀ. ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਸੁਝਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 37 ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਾਂਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;NONE

ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 31 ਡੀ.ਪੀ. ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 31 ਅਧੀਨ ਸਮੁੱਚੀ ਯੋਜਨਾ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਥੇ ਐਤਰਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਮਤਾ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦਰਕਿਨਾਰ ਕਰਕੇ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੇ ਐਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 31 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ;NONE

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀ, ਨਗਰ ਨਿਗਮ, ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਡੀ.ਪੀ. ਨੂੰ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਮੰਡੇਟ ਨੂੰ ਹਿੰਸਾ ਕਰੇਗਾ;NONE

ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਵਿਚਕਾਰ ਸਥਾਪਿਤ ਹਾਈਰਾਰਕੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਰੰਗੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੈ;NONE

ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਕੋਡ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਡੀ.ਪੀ. ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ, ਸੋਧਨ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦੇ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਮ.ਸੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਜਾਂ ਐਲ.ਏ.ਏ., ਅਧੀਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਜਮੀਨ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤਣਾ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਡੀ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਨ। ਇਸ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ NONEਗਿਰਨਾਰ ਟਰੇਡਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ & ਹੋਰ ("ਗਿਰਨਾਰ ਟਰੇਡਰਜ਼ 2011")NONE ਅਤੇ NONEਮਨੋਹਰ ਜੋਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ & ਹੋਰ.NONE2SUPERSCRIPT

'(2011) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1.

'(2012) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 619. ਛੇ) ਇੱਕ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਡੀ.ਪੀ. ਦੇ ਬਾਹਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਅਫਰਾ-ਤਫਰੀ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬੇਲਗਾਮ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਹ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਡੀ.ਪੀ. ਦੇ ਖਾਕੇ ਦੇ ਬਾਹਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ;

vii) ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵੀ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 91 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 91 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਗਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕਰੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਧਾਰਾ 91 ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਵੇ। ਇਹ ਮਾਮੂਲੀ ਖਾਮੀਆਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੌਲਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗਿਰਨਾਰ ਟਰੇਡਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ("ਗਿਰਨਾਰ ਟਰੇਡਰਜ਼ 2007") ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

viii) ਉਪਰੋਕਤ ਖਾਮੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 91 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਮਿਲਣ 'ਤੇ, ਐਲ.ਏ.ਏ. ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਡੀ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਸੜਕ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ix) ਮਤਾ ਨੰਬਰ 1167 ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੜਕ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4-9, ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਛਾਣਯੋਗ ਜਨਹਿੱਤ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ।

18. ਚੁਕੌਤੀ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਵਿੱਚ ਬਹਸ ਕਰਦਿਆਂ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 & 3 ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਗਿਰੀਸ਼ ਗੋਡਬੋਲੇ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ੇਖਰ ਨਾਫਾਡੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 6-9 ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ, ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਸੀ. ਧਰਮਾਧਿਕਾਰੀ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4 & 5 ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ, ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਤ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਹਨ:

i) ਲਿੰਕ ਸੜਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤਿੰਨ ਮਤਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ: i) ਨੰਬਰ 651 'ਤੇ 10.09.1996; ii) ਸੁਧਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਮਤਾ ਨੰਬਰ 39 'ਤੇ 18.08.1998; iii) 08.12.1998 ਨੂੰ ਮਤਾ ਨੰਬਰ 536 ਜੋ ਕਿ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 126 ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ & ਓਆਰ.ਐਸ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਮਤਾ ਸੀ।

i) ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 90(1) ਅਤੇ (3)। ਸ੍ਰੀ ਗੋਡਬੋਲੇ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤੀਜਾ ਮਤਾ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 91 ਅਧੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 90 ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਟਾਈਪੋਗ੍ਰਾਫਿਕਲ ਗਲਤੀ ਹੈ;

ii) ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਸੰਬੰਧੀ, ਐਲ.ਏ.ਏ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 4 ਅਤੇ 6 ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹੀ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਐਲ.ਏ.ਏ. ਅਧੀਨ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਕਦਮ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਮਤ ਵਿੱਚ ਸੀ;

iii) ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 91 ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਬੇਅਸਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਇੱਕ ਰਸਮੀਤਾ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮੰਤਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸੰਬੰਧੀ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਸਿਰਫ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ;

iv) ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ ਐਕਟ ਅਤੇ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ ਐਕਟ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕੋ

ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਜੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।

v) ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 91, 291(ਏ) ਅਤੇ 296 ਨੂੰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਲਈ ਆਦਰਸ਼ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਐਲ.ਏ.ਏ. ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੰਤਰ ਰਾਹੀਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੜਕ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਭਵਨਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ;

vi) 07.06.1993 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਲਿੰਕ ਸੜਕ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰੇ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ। ਕੋਈ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਡੀ.ਪੀ. ਦੇ ਸੋਧਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। vii) ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਭਵਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਇਆ ਸੀ, ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਉੱਤਰਜੀਵੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਹੋਰ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸੜਕ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੇ ਮਾਲਾ ਫਾਈਡ ਇਰਾਦਾ ਦਿਖਾਇਆ;

viii) ਲਿੰਕ ਰੋਡ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਉੱਤੇ ਵਰੀਅਤਾ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

19. ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਦਿਵਾਨ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖਤ ਬਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਉਠਾਇਆ:

i) 08.12.1998 ਦਾ ਰੈਜੋਲੂਸ਼ਨ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 90 ਅਧੀਨ ਸੀ ਜੋ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲਈ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਹਿਮਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 91 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਰੈਜੋਲੂਸ਼ਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ। ਭਾਵੇਂ ਸ੍ਰੀ ਗੋਡਬੋਲੇ ਦਾ ਇਹ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਕਿ ਇਹ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 91 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਰੈਜੋਲੂਸ਼ਨ ਸੀ, ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਵੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 09.03.2001 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਰੈਜੋਲੂਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1167 ਅਤੇ 14.03.2001 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਤ ਪੱਤਰ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਰਾਹੀਂ ਕੋਈ ਰੋਡ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ 08.12.1998 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਰੈਜੋਲੂਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 91 ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਹੋ ਗਿਆ।

ii) ਨਿਆਂਕ ਅਧਾਰਤ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਨਾ ਮਿਲਣ ਦੇ ਤਰਕ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਿਰਾਧਾਰ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਲਿੰਕ ਰੋਡ ਦੀ ਲੋੜ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਰੁਖ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਬਦਲਿਆ ਹੈ;

iii) ਵਿਆਵਾਵਲੀ ਪਿੰਡ ਵਿਕਾਸ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਲਫਨਾਮਾ, ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 6-9 ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਬਲਿਊ.ਪੀ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਿੰਕ ਰੋਡ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੈਜੋਲੂਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1167 ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ-ਵਿਮਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਜਾਂ ਮਾਲਾ ਫਾਈਡਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

iv) ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਓਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਸਾਡੀ ਗੰਭੀਰ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਾਂ।

ਸੀ. ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

ਸੀ.1. ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ ਐਕਟ ਅਤੇ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ ਐਕਟ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ

20. ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਤਰਕਾਂ ਤੋਂ ਜੋ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਉਭਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ ਐਕਟ ਅਤੇ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ ਐਕਟ ਦੇ ਬੀਚ ਸੰਬੰਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਵਿਧੀ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਡੀ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(1), (1ਏ) ਅਤੇ (2), ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅੰਤਿਮ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਸੁਝਾਅ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਸੁਭਾਵ ਦੀ ਕਿ ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਬਦਲੇਗੀ ਨਹੀਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਸੋਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਅਪੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਮੰਗਣ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਸੋਧ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਅਥਾਰਟੀ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਭੇਜੇਗੀ।

(ਬੀ) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਐਤਰਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਯੋਜਨਾ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਭੇਜੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਐਤਰਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਵੇ।

(ਸੀ) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀ ਜਾਂਚ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੱਗੇ ਉਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਟਾਊਨ ਪਲਾਨਿੰਗ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਬਦਲਾਵਾਂ ਦੇ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸੋਧ ਨੂੰ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੇ, ਅੰਤਿਮ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਤਦਨੁਸਾਰ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।]

22. ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਜਵਾਬੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 91, 291(ਏ), ਅਤੇ 296 ਅਧੀਨ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 37 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੂਲ ਗੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ (ਸੰਬੰਧਿਤ ਭਾਗ):

91. ਜਦੋਂ ਚਲ ਸੰਪਤੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ।

(1) ਜਦੋਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪਿਛਲੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚਲ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ [ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ] ਆਪਣੀ ਵਿਵੇਕ ਅਧੀਨ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ, ਜੋ ਕਿ [ਸੁਧਾਰ ਕਮੇਟੀ] ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ [ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ] ਨਿਗਮ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੰਪਤੀ ਲੈਂਡ ਏਕਵਿਜ਼ੀਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1870 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਵੇ।*

(2) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਾਇਬ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਸਾਰੇ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਤੁਰੰਤ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੰਪਤੀ ਨਿਗਮ ਵਿੱਚ ਵੇਸਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

X_____X

291. ਨਵੀਂ ਜਨਤਕ ਸੜਕਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ

ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਿਗਮ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ—

(a) ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਜਨਤਕ ਸੜਕ ਨੂੰ ਬਿਛਾਉਣਾ ਅਤੇ ਬਣਾਉਣਾ;

(b) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਹੀਂ ਇਸਤੇਮਾਲ ਲਈ ਇੱਕ ਸੜਕ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਨਿਗਮ ਦੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਉਹ ਸੜਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੜਕ ਬਣ ਜਾਵੇ;

(c) ਬੰਬਈ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ, 1898, ਜਾਂ ਸਿਟੀ ਆਫ ਬੰਬਈ ਇੰਪ੍ਰੂਵਮੈਂਟ ਟ੍ਰੱਸਟ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ, 1925 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁੱਧਾਰ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੜਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੜਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ;

X_____X

296. ਸੜਕ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਪ੍ਰੀਮਿਸਿਸ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ

(1) ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਧਾਰਾਵਾਂ 90, 91 ਅਤੇ 92 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ—

(a) ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਸੜਕ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ, ਚੌੜਾ, ਵਧਾਉਣ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਵੀਂ ਜਨਤਕ ਸੜਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣਾ;

(b) ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ, ਨਿਗਮ ਲਈ ਬਾਹਰਲੀ ਰੇਖਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸੜਕ ਦੀ ਇਰਾਦਤਾਂ ਰੇਖਾ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਸਾਰੀ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣਾ ਜੋ ਨਿਗਮ ਲਈ ਖਰੀਦਣਾ ਉਚਿਤ ਲੱਗੇ।

(ਸੀ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣਾ, ਵੇਚਣਾ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਉਣਾ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।

(2) ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਕਰੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਹਟਾਉਣ, ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਵਰਣਨ ਜੋ ਬਣਾਈ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਵਧੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ।

23. ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ, ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਜਨਤਕ ਸੜਕ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਧਾਰਾ 291 ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸੜਕ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 296 ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਧਾਰਾਵਾਂ 90-92 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਧਾਰਾ 91 ਪਰਿਣਾਮਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਥੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

24. ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸੜਕ ਲਾਈਨ ਬਿਛਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੀ ਪੂਰੀ ਯੋਜਨਾ ਧਾਰਾਵਾਂ 91, 291(ਏ) ਅਤੇ 296 ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਓਵਰਲੈਪ ਹੈ, ਅਤੇ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਡੀ.ਪੀ. ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਮ.ਸੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਮੁੰਬਈ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਅ ਹੋਵੇ।

25. ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਲਈ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਐਮ.ਸੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸਿਰਫ ਤਦ ਹੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਅਤੇ ਸਵੀਕ□ਤੀ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ। ਇੱਕ ਸਾਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਐਮ.ਸੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੁੰਦੀ।

26. ਇਹ ਅਚ੍ਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੇਕਾਰ ਬਣਾ ਦੇਣ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਯਤਨ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰੇ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

“13. ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 31(4) ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਨਿਯਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਏ ਹਨ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਯਮ ਵੀ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 31(4) ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਕਲੋਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਟਕਰਾਅ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਮਾਈਨਜ਼ ਐਕਟ, 1923, ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 31(4) ਵਿੱਚ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਨਾਲ ਨਿਯਮ ਵੀ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਣਗੇ, ਤਾਂ ਜਨਰਲ ਕਲੋਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਤੇ, ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਰੱਦ ਹੋ ਕੇ ਮੁੜ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਯਮ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਪਰ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਗੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਵੇਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਇਸ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ... ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਦੋ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਲੱਭਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 31(4) ਨੂੰ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ, ਪਰ ਅਸਤਿਤਵ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਨਿਯਮ ਜਨਰਲ ਕਲੋਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸਤਿਤਵ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਗੇ। ਇਹ ਨਿਰਮਾਣ ਧਾਰਾ 31(4) ਨੂੰ ਮਾਈਨਜ਼ ਐਕਟ, 1923 ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਸਰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਜਨਰਲ ਕਲੋਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਲਾਭਦਾਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਰੁਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਫਲ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਚਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਅਕਸਰ ਬੇਕਾਰ ਤੋਂ ਵੀ ਬਦਤਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੁੜ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਲਗਭਗ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁੜ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਦਾ ਅੰਤਰਾਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਵੇਂ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸਤਾ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਕੁਸ਼ਲ ਹੋਵੇ, ਮੁੜ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਅਕਸਰ, ਸਮਾਂ ਦਾ ਅੰਤਰਾਲ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੀ ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੜ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਲਦੀ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ), ਤਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਤਿਤਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਮੁੜ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁੜ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ, ਕਮ ਤੋਂ ਕਮ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ, ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱ

28. ਸਮਰੂਪ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਨੂੰ ਅਨਵਰ ਹਸਨ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਫੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

“8. ਇਹ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੇ ਅਰਥ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਅਸਰ ਪਾਠ, ਵਿਸ਼ਾ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮਰੂਪ ਨਿਰਮਾਣ ਅਪਣਾਉਂਦਿਆਂ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਣ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਸੁਸੰਗਤ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਮਰੂਪ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਸਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ “ਮੁਰਦਾ ਅੱਖਰ” ਬਣਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸਮਰੂਪ ਨਿਰਮਾਣ ਨਹੀਂ ਹੈ।”

29. ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਦੋ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਧਾਰਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨਿਕ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹਿਣ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਿਵਾਏ ਜਦੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਇਰਾਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦੋ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਿੱਧੀ ਟੱਕਰ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹੋਣ।

30. ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ, ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਿਆਮ ਦੀਵਾਨ, ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਗਿਰਨਾਰ ਟਰੇਡਰਸ 2011 ਅਤੇ ਮਨੋਹਰ ਜੋਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਗਿਰਨਾਰ ਟਰੇਡਰਸ 2011 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਾਧੀਨ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਐਲ.ਏ.ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 11ਏ ਨੂੰ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲਈ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਲ.ਏ.ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 11ਏ ਨੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਇਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲੈਪਸ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ: ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਐਲਾਨ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ (ਸੋਧ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1984 (68 ਦਾ 1984) ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਆਖਿਆ - ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਅਵਧੀ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਕਿਹੇ ਗਏ ਐਲਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕਾਰਜ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।] "84. ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੋਡ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਕਾਸ। ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਗੌਣ ਹਨ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ, ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਸੰਬੰਧੀ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੀ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਨਿਰਭਰਤਾ ਹੈ। ਕਦੇ ਕਦੇ, ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ। ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੇ ਸੀਮਿਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲਈ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈਣਾ ਹੈ ਬਜਾਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼, ਅਰਥਾਤ, ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਬਾਧਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਹੈ।

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

32. ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਐਲ.ਏ.ਏ. ਅਧੀਨ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਣ ਦੇਣਾ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ। ਉਸ ਉਦਾਹਰਣ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਜੋ ਮੁੱਖ ਗੱਲ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਐਲ.ਏ.ਏ. ਨੂੰ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ "ਰੁਕਾਵਟ ਜਾਂ ਅਵਰੋਧ" ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ

ਰੋਕ ਸਕਦੀ ਸੀ।

33. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਨੋਹਰ ਜੋਸ਼ੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਐਸੇ ਟਕਰਾਅ ਨਾਲ ਨਿਪਟ ਰਹੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 59' ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਟਾਉਨ ਪਲਾਨਿੰਗ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਡੀ.ਪੀ. ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਡੀ.ਪੀ. ਨੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਕੀਤਾ

7 59. ਟਾਉਨ ਪਲਾਨਿੰਗ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਬਣਾਉਣਾ।
[(1)] ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਹੋ—
(a) ਇੱਕ ਪਲਾਨਿੰਗ ਅਥਾਰਿਟੀ ਆਖਰੀ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ [ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਣਾਈ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ], ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਟਾਉਨ ਪਲਾਨਿੰਗ ਸਕੀਮਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ;...

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਸੂਰਜ ਕਾਂਤ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਦਕਿ ਸ਼ਹਿਰ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ।

34. ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਧਾਰਾ $391_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਅਧੀਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮ ਇੱਕ ਡੀਪੀ ਨਾਲ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਡੀਪੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਸੋਧਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"34. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 39 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਯੋਜਨਾ ਅਥਾਰਟੀ ਟੀਪੀ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲੇਗੀ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 59(1)(a) ਟੀਪੀ ਸਕੀਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਭਾਵ ਕਿ ਇਹ ਅੰਤਿਮ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(6) ਅਧੀਨ, ਇੱਕ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਜੋ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ ਹੈ, ਯੋਜਨਾ ਅਥਾਰਟੀ ਉੱਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੈ। ਯੋਜਨਾ ਅਥਾਰਟੀ ਡੀਪੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਵਿਕਾਸ ਅਨੁਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਹਰ ਯੋਜਨਾ ਅਥਾਰਟੀ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ III ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਯੋਜਨਾ, ਭਾਵ, ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਹੈ।" (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

35. ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਉੱਤੇ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕੇ ਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਚਿੰਤਾ ਐਲਏਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 11ਏ ਨੂੰ ਐਮਆਰਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਡੀਪੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਅ ਕਾਰਨ ਡੀਪੀ ਦੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਸੀ (ਗਿਰਨਾਰ ਟਰੇਡਰਸ 2011), ਜਾਂ (ਮਨੋਹਰ ਜੋਸ਼ੀ). ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਈਆਂ।

36. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਸਿਧਾਂਤ ਉੱਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਾਹਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਐਮਆਰਟੀਪੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਿਕਲਪਿਕ ਸਕੀਮਾਂ/ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਡੀਪੀ ਜਾਂ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

1 39. ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹਿਰ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮ ਦਾ ਵਿਕਲਪ। ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਅੰਤਿਮ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਉਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਯੋਜਨਾ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਸਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਯੋਜਨਾ ਅਥਾਰਟੀ ਧਾਰਾ 92 ਅਧੀਨ ਉਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲੇਗੀ। ਐਮਆਰਟੀਪੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡੀਪੀ ਐਮਆਰਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਪਹਿਲੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ

ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਬਾਅਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਇਸਦੇ ਵਿਪਰੀਤ, ਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨੂੰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਾਧਾ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਐਮਆਰਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਮਾਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

37. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਿੰਕ ਰੋਡ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਡੀਪੀ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਨੈਕਟਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਜਾਮ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਲੰਬਾ ਘੁੰਮਾਉ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਹ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਡੀਪੀ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਟਕਰਾਅ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗਿਰਨਾਰ ਟ੍ਰੇਡਰਸ 2011 (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਮਨੋਹਰ ਜੋਸ਼ੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

38. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮਨੋਹਰ ਜੋਸ਼ੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਟਾਉਨ ਪਲਾਨਿੰਗ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਉਦਾਹਰਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਲਿੰਕ ਰੋਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵੱਖਰਾ ਪਹਿਲੂ ਹੈ। ਐਮਆਰਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 39 ਅਧੀਨ, ਟਾਉਨ ਪਲਾਨਿੰਗ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡੀਪੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਮਆਰਟੀਪੀ ਐਕਟ ਜਾਂ ਐਮਐਮਸੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਐਮਐਮਸੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 91, 291(ਏ), ਅਤੇ 296 ਅਧੀਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਲਈ।

39. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਐਮਐਮਸੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 61(ਐਮ)9$_{SUPERSCRIPT}$ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਰੱਖ-ਰਖਾਵ, ਸੋਧ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਭਵ ਹਰ ਉਪਾਯ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਬਣਤਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਜੋ ਐਮਐਮਸੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6310$_{SUPERSCRIPT}$ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਜੋ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਉਥੇ ਦਰਜ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਚੁਣਦਾ ਹੈ।

9 61. ਨਿਗਮ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਮਲੇ। ਨਿਗਮ 'ਤੇ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਲੈਣ ਜਾਂ ਵਰਤਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ :— … (ਐਮ) ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਸੜਕਾਂ, ਪੁਲਾਂ, ਨਾਲਿਆਂ, ਕਾਰਨਵੇਅਜ਼ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ [ ] ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਵਾਹਨਾਂ ਅਤੇ ਪੈਦਲ ਯਾਤਰੀ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਗੁਜ਼ਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਉਪਾਯ];…

10 63. ਨਿਗਮ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਵਿੱਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਮਲੇ। ਨਿਗਮ ਆਪਣੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਵਿੱਚ, ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਆਂਸ਼ਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ :— … 40. ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਐਮਆਰਟੀਪੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਜਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਟਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਐਮਆਰਟੀਪੀ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਅਣਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

41. ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਮਾਨਯੋਗ ਵਕੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਗੋਡਬੋਲੇ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਮਹੱਤਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਕਿ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੂਰਵ-ਧਾਰਣਾ ਵਾਲੀ ਹਾਇਰਾਰਕੀ ਦੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਉਦਾਹਰਣ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਥੇ ਓਵਰਲੈਪ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨਗਰ ਖੇਤਰ ਲਈ ਇੱਕ ਡੀ.ਪੀ. ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਥੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ, ਅਜਿਹੇ ਸੀਨਰੀਓ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੋਨੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਪੂਰਕ ਬਣਾਉਣਗੇ।

42. ਇਸ ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਨੂੰ, ਮਨੋਹਰ ਜੋਸ਼ੀ (ਸੁਪਰਾ) ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ, ਉਦੋਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬਾਹਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ "ਡੀ.ਪੀ. ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣਾ" ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਸਮਯ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਡੀ.ਪੀ. ਦਾ ਸੋਧ ਮੰਗਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

43. ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਣਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਰਾਹੀਂ ਲਿੰਕ ਰੋਡ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸਿਰਫ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਅਧੀਨ ਡੀ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਕੋਲ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਸੀ, ਜਾਂ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 91, 291(ਏ) ਅਤੇ 296 ਅਧੀਨ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡੀ.ਪੀ. ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਜਾਂ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

“9...ਰੰਗਭੇਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਧਾਰਣਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਉਹ ਕੰਮ ਅਪ੍ਰਤਿਕਸ਼ਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਸਿੱਧੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪੱਤਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਸਲੀ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਢੋਂਗ ਅਧੀਨ ਛੁਪਾਉਣ ਦੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਲਈ ਹੈ...” 45. ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਿਸਚਿਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਦੋ ਕਾਨੂੰਨ, ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜਿਥੇ ਸਿਰਫ ਸੰਯੋਗਿਕ ਓਵਰਲੈਪ ਹੈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਸੱਤਾ ਦੀ ਰੰਗਭੇਦੀ ਕਸਰਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 91, 29(1)(ਏ), ਅਤੇ 296 ਅਧੀਨ ਸੱਤਾ ਦੀ ਕਸਰਤ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤਿਕਸ਼ਿਤ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ 61 ਅਧੀਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਗਾਉਂ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਇਕੋ ਅਪਵਾਦ ਉਹ ਕੇਸ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਥੇ ਡੀ.ਪੀ. ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਆਪ ਹੀ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

46. ਮਿਸਟਰ ਦਿਵਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ, ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮੁੱਦਾ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉਚਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 37 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਡੀ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਲਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਐਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਹੋਣਾ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਕੋਡ ਹੈ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ, ਉਸ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ, ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 91 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਐਤਰਾਜ਼ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

47. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰਿਤ ਮਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਂਦਾ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 37 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਡੀ.ਪੀ. ਦੇ ਸੋਧ ਲਈ ਐਤਰਾਜ਼ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਵਿਚਕਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪੱਧਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਉੱਤੇ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਵਿਵੇਕਾਧੀਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

48. ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਰਬਸੰਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।12$_{SUPERSCRIPT}$ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਐਲ.ਏ.ਏ. ਦੀ ਨੇੜਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਯਾਪਤ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹਨ ਅਤੇ, ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲਈ ਐਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

49. ਜਦੋਂ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 91 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਹੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲਈ ਲੱਭੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇੱਕ ਜਨਹਿਤ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚਾਰਧੀਨ ਸੰਪਤੀ ਜਨਹਿਤ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਐਲ.ਏ.ਏ.

ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

12 ਓਲਗਾ ਤੇਲਿਸ & ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਬੰਬਈ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ & ਓਰਸ. (1985) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 545; ਸੀ.ਬੀ. ਗੌਤਮ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ & ਓਰਸ. (1993) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 78.

50. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਲ.ਏ.ਏ. ਅਧੀਨ ਐਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਤੰਤਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਲ.ਏ.ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 5ਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ, ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

5ਏ. ਐਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ। —

(1) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਭੂਮੀ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 4, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1), ਅਧੀਨ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਜਾਂ ਸੰਭਵਤ: ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, [ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ], ਭੂਮੀ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਜਾਂ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਭੂਮੀ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਹਰ ਇੱਕ ਐਤਰਾਜ਼ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਕਲੈਕਟਰ ਐਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ [ਆਪਣੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕ□ਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ] ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ, ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਐਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, [ਧਾਰਾ 4, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1), ਅਧੀਨ ਸੂਚਿਤ ਭੂਮੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਬਣਾਏਗਾ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਭੂਮੀ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਟੁਕੜਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਬਣਾਏਗਾ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਭੇਜੇਗਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਸਕੇ]। [ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ] ਦਾ ਐਤਰਾਜ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ।

(3) ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਭੂਮੀ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।]

51. ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 91 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰਸਤੇ ਅਧੀਨ ਪਰਯਾਪਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਨਾ ਸਿਰਫ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 91 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਐਲ.ਏ.ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 5ਏ ਵੀ ਭੂਮੀ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਿਲੇ-ਸ਼ਿਕਵੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

52. ਧਾਰਾ 4(1)13$_{SUPERSCRIPT}$ ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਖਾਸ ਜਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਅਧਿਕਾਰੀ (“ਐਸ.ਐਲ.ਏ.ਓ.”) ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ 24.03.2005 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿੰਕ ਰੋਡ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਮੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 15.04.2005 ਤੱਕ ਐਤਰਾਜ਼ ਦਰਜ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ 11.04.2005 ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਡਬਲਿਊ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 1060 ਦੇ 2002 ਅਧੀਨ ਸਬ-ਜੁਡਿਸ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿ 18.10.2002 ਨੂੰ ਡਬਲਿਊ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 3072 ਦੇ 2002 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਐਤਰਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ:

10. ਸਾਡੇ ਗਾਹਕ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਗਾਹਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1060 ਦੇ 2002 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਾਡੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੀ.ਟੀ.ਐਸ. ਨੰਬਰ 23, 24 ਅਤੇ 26 ਮੁਲਗਾਓਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਸੀ.ਟੀ.ਐਸ. ਨੰਬਰ 23, 24 ਅਤੇ 26 ਮੁਲਗਾਓਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੜਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਸਾਡੇ ਗਾਹਕਾਂ

ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਵਿਕਾਸਕਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਅਤੇ ਮਾਲਾ ਫਾਈਡ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਦੇ ਰੰਗੀਨ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਸੜਕ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸਾਡੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਅਪੂਰਣੀਯ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

12. ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਗਾਹਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦਾ ਐਤਰਾਜ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ 18ਵੀਂ ਅਕਤੂਬਰ, 2002 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਉਲੰਘਣਾ ਅਤੇ ਭੰਗ ਹੈ

13. ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। – (1) ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਹ [ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ] ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਜਮੀਨ [ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ] ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ [ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ] ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ [ਅਤੇ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ] ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਕਲੈਕਟਰ ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਰ ਦਾ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਨੋਟਿਸ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਦੇਣ ਲਈ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ [(ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ ਦੀ ਆਖਰੀ ਤਾਰੀਖ, ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਕਹਾਂਦੀ ਹੈ)]।

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਸੂਰਜ ਕਾਂਤ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

2001 ਵਿੱਚ ਲਿਖਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1072 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਡੇ ਗਾਹਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਲਿਖਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3060 ਦੀ 2002 ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜੀ ਅਤੇ ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਵਮਾਨਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਨਹਾਨੀ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਦੇ ਰੰਗੀਨ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਪੂਰਬ ਦੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਕਾਸਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦੇਣ ਅਤੇ ਲਾਰਜੈਸ ਦੇਣ ਲਈ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਧਾਰਾਂ ਉੱਤੇ।

53. ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲੇ ਕਈ ਪੱਤਰ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜੇ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਆਧਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 11.04.2005 ਦੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਅੰਤਤ: ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2, 3 ਅਤੇ 10 ਖਿਲਾਫ ਇਕ ਅਵਮਾਨਨਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 18.10.2002 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅਵਮਾਨਨਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 18.08.2006 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

54. ਸੱਚਮੁੱਚ, ਐਲ.ਏ.ਏ14$_{SUPERSCRIPT}$ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਇਨਾਮ 26.11.2007 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਈ ਸੁਣਵਾਈਆਂ ਤੈਅ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਪਰਯਾਪਤ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਲ.ਏ.ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਨਾਮ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ:

14 ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਤੇ ਇਨਾਮ। –
[(1)] ਜਿਸ ਦਿਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਿਨ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਲੈਕਟਰ ਧਾਰਾ 9 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਪਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਹੇ ਗਏ ਐਤਰਾਜ਼ (ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ) ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗੇ ਵਧੇਗਾ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 4, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਨਾਮ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਬਣਾਏਗਾ-
(i) ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਸਲ ਖੇਤਰਫਲ;
(ii) ਉਸਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ; ਅਤੇ

(iii) ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵੰਡ:
[ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਲੈਕਟਰ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਬਿਨਾਂ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇਨਾਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ:
ਹੋਰ ਇਹ ਕਿ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਨਾਮ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਐਮ/ਐਸ ਸੋਲੋਮਨ ਐਂਡ ਕੋ. ਐਡਵ. ਦੁਆਰਾ ਉੱਠਾਏ ਗਏ ਐਤਰਾਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜੋ ਕਿ 10/5/05 ਨੂੰ ਐਮ.ਸੀ.ਜੀ.ਐਮ. ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ: ਐਸ.ਐਲ.ਏ.ਓ. ਨੇ ਨਿਸਚਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3060/02 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਜੋ ਕਿ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਐਤਰਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਐਸ.ਐਲ.ਏ.ਓ. ਨੇ ਐਲ.ਏ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਐਲ.ਏ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5ਏ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੀ ਫਾਰਮ 'ਡੀ' ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰਤ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਐਲ.ਏ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਡਰਾਫਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਂਕਣ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਨੂੰ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਕਲੈਕਟਰ ਐਮ.ਐਸ.ਡੀ. ਰਾਹੀਂ 16/6/05 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਅਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ।

55. ਫਿਰ ਇਨਾਮ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਟਾਈਟਲ/ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਐਲ.ਏ.ਏ. ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਕੋਈ ਦਾਵੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ:

ਈ. ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ

ਮਾਲਕਾਂ ਜਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਦਾਵੇ ਨਹੀਂ ਭਰਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਸਮਾਂ ਦਰ ਸਮਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਤੈਅ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਯਾਪਤ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, 12/5/06, 13/7/06 ਅਤੇ 20/3/07 ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਦਾਵੇ ਅਤੇ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਈ ਵੀ ਆਗੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਆਪਣੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਜਾਂ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਦਾਵੇ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ।

ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸ੍ਰੀ ਅਬਰਾਹਮ ਪਟਾਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ, ਹਰ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲਈ ਐਤਰਾਜ਼ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ।

56. ਇਸ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਤੋਂ ਜੋ ਉਭਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਐਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਅਸਤ ਰਹੇ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਸ.ਐਲ.ਏ.ਓ. ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਐਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਐਲ.ਏ.ਏ. ਅਧੀਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਦਮ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਅਵਮਾਨਨਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉੱਪਰ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

57. ਲਗਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕ ਦੇ ਦਾਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਐਲ.ਏ.ਏ. ਅਧੀਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਮੰਗ

ਕੀਤੀ। ਨਤੀਜਤਨ, ਉਹ ਹੁਣ ਇਹ ਦਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਡਬਲਿਊ.ਪੀ. ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਮੰਨਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਇਹ ਤਰਕ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਐਲ.ਏ.ਏ. ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

58. ਇਹ ਸਾਡੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਸ਼ਾਹਿਦੇ ਨੂੰ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦਾ ਸਹਿ-ਅਸਤਿਤਵ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਤਰਕਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਰਾਜੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਦੋ ਸਟੈਚਿਊਟਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪੱਧਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦੇ। ਅਸੀਂ ਮੁੜ ਤੋਂ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਲਿੰਕ ਰੋਡ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ।

ਸੀ.2. ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ

59. ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਇਹ ਜਾਂਚਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਸੀਂ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਖਰੀਦ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਸ਼ਾਹਿਦੇ ਨੂੰ ਧਾਰਾਵਾਂ 91, 29(1 ਅ), ਅਤੇ 296 ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

60. ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮਿਸਟਰ ਗੋਡਬੋਲੇ, ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਮੁਤਾਬਕ ਮਤਾਂ, ਨੰਬਰ 651, 39 ਅਤੇ 536, ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਤਿੰਨਤ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਗੋਂਦ ਨੂੰ ਰੋਲਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸੈੱਟ ਕੀਤਾ। ਮਤਾ ਨੰਬਰ 536 ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 126 ਅਤੇ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 90 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਮਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 91 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਮਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 90 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸਿਰਫ ਟਾਈਪੋਗ੍ਰਾਫਿਕਲ ਗਲਤੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 9015, ਸਹਿਮਤੀ ਰਾਹੀਂ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ, ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾ ਵਿਕਲਪ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਤਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਅਗਲਾ ਕਦਮ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 91 ਅਧੀਨ ਦੂਜਾ ਵਿਕਲਪ ਹੋਵੇਗਾ।

61. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨੇ 05.02.1999 ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਲਿੰਕ ਰੋਡ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਰੈਜੋਲਿਊਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1167 ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਮੁੜ ਰੈਜੋਲਿਊਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1117 ਮਿਤੀ 28.10.2002 ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਜਿਊਂਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

62. ਲਿੰਕ ਰੋਡ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਧਾਰਾ 91 ਅਧੀਨ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਐਲ.ਏ.ਏ. ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਦਮ ਉਸੇ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਜੋ 05.02.1999 ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਲੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਅੰਤਤਃ ਐਲ.ਏ.ਏ. ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਇਨਾਮ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਨਾਲ 26.11.2007 ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ।

63. ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਲਈ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਮ.ਸੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 91 ਅਧੀਨ ਦੋ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ: ਅ) ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ (ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ) ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਅਗਾਊਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਨਹੀਂ; ਬ) ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

“16...ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ, ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਜੋ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅੰਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ

ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: ਨਾ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਦੰਡਾਤਮਕ ਐਕਟ; ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫਸਾਉਣ ਲਈ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਬਹੁਤ ਤਕਨੀਕੀ ਨਿਰਮਾਣ ਜੋ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ [ਸੂਰਜ ਕਾਂਤ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ] ਲਈ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ।"

ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਉਚਿਤ ਲਚਕਤਾ ਦਾ ਇਸ ਲਈ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਓਂ ਨਿਆਂ ਹੋਵੇ) ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅਗਾਧ ਹੋਣ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ।

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

66. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਘਨਸ਼ਿਆਮ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਲਤਨਤ ਵਿੱਚ "ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਕਾਨੂੰਨ" ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 80 ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ:

"12. ਅੰਤਮ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੋਡ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 80 ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਵੈਧ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਵਿੱਚ ਸਖਤ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਮੰਗੇ ਗਏ ਰਾਹਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਛਾਣ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਤਬ ਤੱਕ ਪਰਯਾਪਤ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਜਦ ਤੱਕ ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਕਿਸਮ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਸਖਤ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਸਾਧਾਰਣ ਸਮਝ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਕੇ ਪੈਂਡੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਂਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਚਾਰਣਯੋਗ ਬਿੰਦੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨੋਟਿਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

67. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੁਗੰਧੀ ਬਨਾਮ ਪੀ. ਰਾਜਕੁਮਾਰ18$_{SUPERSCRIPT}$ ਨੇ ਇੱਕ ਐਸਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਇਆ ਜੋ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਉਲੰਘਣਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਪੂਰਨ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਦੂਜਾ ਪਾਰਟੀ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਹਾਨੀ ਨਾ ਝੱਲੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ:

"9.ਅਕਸਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਆਂ ਦੀ ਦਾਸੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਅੜਚਨਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰਨ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਭਰੋਸੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪੂਰਨ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਵੱਲ ਝੁਕਾਉ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸੱਚਾਈ ਵੱਲ ਦਾ ਸਫਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦੀ ਨੀਂਹ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹਰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਅਧੀਨ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਟੇਟ ਆਫ ਯੂ.ਪੀ. & ਓਰਸ ਬਨਾਮ ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਉਪਾਧਿਆ19 ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਰਖਣ ਲਈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਯ ਕਿਸਮ ਦਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਿਆਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"29...ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਅਸਲ ਮੰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜੇ, ਹੋਰ

ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਿਥੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਪਰਿਸਥਿਤੀ, ਭਾਵ, ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਨਾ-ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਨਾ-ਪਾਲਣਾ ਕਿਸੇ ਦੰਡ ਨਾਲ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਜਾਂ ਮਾਮੂਲੀ ਨਤੀਜੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ, ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਾਰ ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਹਨਾਂ ਸਮਾਂ ਦੀ ਪਰਖ ਕੀਤੀਆਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਤਰਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 91 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਯ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਦਿਆਂ, ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੌਂਸਲ ਮਿਸਟਰ ਗੋਡਬੋਲੇ ਦੇ ਤਰਕ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਭਿੰਨ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਜੋ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਈਨ ਆਫ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਸੂਰਜ ਕਾਂਤ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ,]

70. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਸਾਧਾਰਣ ਸਮਝ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਏਗਾ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨਾਲ ਕਠੋਰ ਪਾਲਣਾ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੀ ਇੱਕੋ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 91 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਉਸ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ "ਉਚਿਤ ਲਚਕਦਾਰ ਵਿਆਖਿਆ" ਨੂੰ ਸੰਗਰਾਮ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

71. ਹੋਰ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕੀ ਪੂਰਵਾਗ੍ਰਹ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨੇ ਧਾਰਾ 91 ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਅਗਾਊ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਚਾਹੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇ, ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਐਲ.ਏ.ਏ. ਅਧੀਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 91 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਉਲੰਘਣ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਹ ਗੱਲ ਹੋਰ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 3 ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ।

72. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਗਿਰਨਾਰ ਟਰੇਡਰਸ 2007 (ਸੁਪਰਾ) ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਖਾਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਵਿਚਲਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਲੈਪਸਿੰਗ ਨਾਲ ਨਿਪਟ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਰਾ 127.20 ਦੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਲਾ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਡੀ.ਪੀ. ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਪੂਰੇ ਦਹਾਕੇ ਤੱਕ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

127. ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਲੈਪਸਿੰਗ।

[(1) ਜੇ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ, ਅਲਾਟ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਅੰਤਿਮ ਕ੍ਰੇਤਰੀ ਯੋਜਨਾ, ਜਾਂ ਅੰਤਿਮ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ 2[ਜਾਂ ਜੇ ਧਾਰਾ 126 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਜਾਂ (4) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਐਲਾਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ, ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਯੋਜਨਾ ਅਥਾਰਟੀ, ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਉਸਦੇ ਟਾਈਟਲ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ

ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਬਾਰਾਂ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ, ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਣ ਨੂੰ ਲੈਪਸਿੰਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ, ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਣ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਨਿਆਇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

...

"126. ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਦਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ। (1) ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਡਰਾਫਟ ਰੀਜਨਲ ਪਲਾਨ, ਵਿਕਾਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਲਾਨ ਜਾਂ ਟਾਉਨ ਪਲਾਨਿੰਗ ਸਕੀਮ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਲਾਨ ਜਾਂ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਂ ਰਿਜ਼ਰਵ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਲਾਨਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ, ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ, ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, [ਕੋਈ ਵੀ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ, ਧਾਰਾ 113A ਵਿੱਚ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਨਾਂ] ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ,— (ਕ) ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਕੇ, ਜਾਂ (ਖ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਦੇ ਬਦਲੇ, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ਧਾਰਕ ਨੂੰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲੀਜ਼ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਜਾਂ ਪਲਾਨਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ, ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ 1894 ਦੇ ਲੈਂਡ ਅਕੁਆਇਜ਼ੀਸ਼ਨ ਐਕਟ, ਫਲੋਰ ਸਪੇਸ ਇੰਡੈਕਸ (ਐਫ.ਐਸ.ਆਈ.) ਜਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰੇਬਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਰਾਈਟਸ (ਟੀ.ਡੀ.ਆਰ.) ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਖਰਚ ਤੇ ਮੁਫਤ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਖੇਤਰਫਲ ਦੇ ਬਦਲੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਰੰਡਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਜਾਂ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਹੋਰ ਵਾਧੂ ਫਲੋਰ ਸਪੇਸ ਇੰਡੈਕਸ ਜਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰੇਬਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਰਾਈਟਸ ਦੇ ਬਦਲੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਿਮ ਵਿਕਾਸ ਕੰਟਰੋਲ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ (ਗ) ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣਾ ..." ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਲਈ ਉਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 127 ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਅਤੇ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ। ਧਾਰਾ 127 ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ 10 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਡੀ-ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਹ, ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਵੱਲੋਂ ਡੀ-ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜੋ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਨਾ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਸਮਾਂ ਮੰਗਣ ਲਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਧਾਰਾ 127 ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਵੇ।"

55. ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੇਣਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਉਸ ਤਾਤਕਾਲਿਕਤਾ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਰਿਜ਼ਰਵ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਉਪਯੋਗ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਉਪਯੋਗ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਸਖਤ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਪਰਿਚਯ 'ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰ' ਦੀ ਸਟੇਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਹੈ...

73. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਬਹੁਮਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਜੋ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 126 ਅਧੀਨ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਐਲ.ਏ.ਏ. ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਬਿਨੈ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਜੋ ਗੱਲ ਭਾਰੀ ਪਈ ਉਹ ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ 126 ਅਤੇ 127 ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਮੰਸ਼ਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ 'ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰ' ਦੀ ਸਟੇਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ "ਸੰਤੁਲਿਤ" ਕਰਨਾ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ 126 & 127 ਅਧੀਨ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਆਪੇ-ਆਪ ਅਨ-ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਡੀ.ਪੀ. ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਾ ਸੀ।

74. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਗਿਰਨਾਰ ਟਰੇਡਰਸ 2007 (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵੱਖਰੇ ਪਹਿਲੂ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਹੈ ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ 126 & 127 ਦਾ ਮੰਡੇਟ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਜੋ ਕਿ ਡੀ.ਪੀ. ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨਿਜੀ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ

ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਖਰੀਦਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪੂਰਵਾਗ੍ਰਹ ਨੂੰ ਬਹੁਮਤ ਨੇ ਸੁਰੇਲੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ। ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਕਾਰਨ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਉਪਯੋਗ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਐਲ.ਏ.ਏ. ਅਧੀਨ ਇਸ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਸ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ 126 & 127 ਦੀ ਸਖਤ ਪਾਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਤਰਕ ਸੈਕਸ਼ਨ 91 ਦੇ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

75. ਦੂਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 91 ਅਧੀਨ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੰਡਾਤਮਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜਾਂ ਪਰਿਣਾਮ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਉਪਾਧਿਆ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਗੈਰ-ਅਨੁਪਾਲਣਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਦੰਡਾਤਮਕ ਤੰਤਰ ਦਾ ਹੋਣਾ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੈ। ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 126 ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਅਨੁਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪਰਿਣਾਮ ਅਖੀਰਕਾਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 127 ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਦੇ-ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਹੈ।

"

79. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹੱਦਾਂ ਤੱਕ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 91 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਅਗਾਉਂ ਭੇਜਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸ਼ਰਤ ਸਮਝਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ। ਫਿਰ ਵੀ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਲਈ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਨੁਪਾਲਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸ਼ਰੀਫ-ਉਦ-ਦੀਨ ਬਨਾਮ ਅਬਦੁਲ ਗਨੀ ਲੋਨ24$_{SUPERSCRIPT}$ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਨੁਪਾਲਨਾ ਦੇ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦੇ ਫਰਕ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

“9.ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਦੂਜੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਨੁਪਾਲਨਾ ਕਾਫੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਨਿਕਾਲੇ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਵੱਡੇ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਕਿ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹੈ ਜਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ: ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ‘ਸ਼ੈਲ’ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ। ਅਸਲ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅੱਤੇ ਇਸਦੀ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਸ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।”

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

80. ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਛੁਕ ਹਾਂ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 91 ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਨੁਪਾਲਨਾ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹੱਦਾਂ ਤੱਕ ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਗੋਡਬੋਲੇ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀਆਂ ਵਿਅਵਹਾਰਿਕਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਧਾਰਾ 91 ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਿਮਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਾਗੀਦਾਰ ਰਹਿਣਾ ਸੀ। ਅੰਤਮ ਅਰਜ਼ੀ ਉਸ ਤੋਂ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬਾਕੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

81. ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 91 ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਖੁਦ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਉਪਾਅਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚਤਮ- ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ & ਹੋਰ।

ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਰੈਂਕ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ

ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਉੱਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਖੁਦ ਅਰਜ਼ੀ ਭੇਜੇ ਜਾਂ ਨਾ ਭੇਜੇ।

82. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹਰਕਚੰਦ ਮਿਸਰੀਮਲ ਸੋਲੰਕੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਲੈਕਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਬੰਬਈ ਪ੍ਰਾਂਤੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਐਕਟ, 1949 ਨਾਲ ਨਿਪਟ ਰਹੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਪੁਣੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੁਆਰਾ "ਫਾਰੈਸਟ ਗਾਰਡਨ" ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਉੱਠੇ ਕਈ ਕਥਿਤ ਖਾਮੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ, ਐਲ.ਏ.ਏ. ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 78 ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ।26$_{SUPERSCRIPT}$ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ, ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ:

“24. ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਨਗਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਖੁਦ ਨੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ...ਇਸ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਮੰਨ ਲਈ ਜਾਵੇ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਜਬਰੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲਈ ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਅਸਲ ਅਰਜ਼ੀ ਸਹਾਇਕ ਨਗਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਸਾਈਨ ਅਤੇ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀਅਤ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 78 ਦੀ ਵਿਧਾਨਿਕ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੀ ਮੰਜੂਦਾ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਲੱਭੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

83. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਸ ਖਾਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਖਾਮੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਜੋ ਫਾਰੈਸਟ ਗਾਰਡਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੈਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਖੋਜੇ ਗਏ ਸਨ। ਪੁਣੇ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਖਿਲਾਫ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਕੇਸ ਦੇ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਉਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰਕ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਯੋਗਤਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਕੇਵਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੀ ਲੈਂਡ ਦੀ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਧੀਨ LAA।

84. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੌਂਸਲ, ਮਿਸਟਰ ਗੋਡਬੋਲੇ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਰਿਸਪੌਂਡੈਂਟ ਨੰਬਰ 3 ਦੀ ਮੋਹਰ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 91 ਅਧੀਨ ਕੀਤੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਖੀਰਲੇ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਦਸਤਖਤ ਦੀ ਔਪਚਾਰਿਕ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਖਾਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

85. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 91 ਨਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਅਪੀਲੰਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁੜਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਐਲ.ਏ.ਏ. ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਹੈ।

86. ਅਪੀਲੰਤਾਂ ਦੇ ਦਾਵੇ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ 26.11.2007 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। "ਪਰਿਚਯ" ਉਪ-ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ ਮੁੱਖ ਸਿਰਲੇਖ "ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ" ਹੇਠ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨੇ 05.02.1999 ਨੂੰ

ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਭੇਜੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਚਾਰਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ: "ਐਡ. ਕਲੈਕਟਰ ਐਮ.ਐਸ.ਡੀ. ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 21/1996 ਨਾਲ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਇਸ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ।"

87. ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਲੱਭਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਵਾਧੂ ਕਲੈਕਟਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਐਸ.ਐਲ.ਏ.ਓ. ਕੋਲ ਹੋਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਐਲ.ਏ.ਏ. ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਲਈ ਅੱਗੇ ਭੇਜਿਆ। ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 91 ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਲੋੜ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦਫਤਰ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਐਲ.ਏ.ਏ. ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ। ਵਾਧੂ ਕਲੈਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਐਸ.ਐਲ.ਏ.ਓ. ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 91 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਯਾਪਤ ਅਨੁਪਾਲਣਾ ਹੋਵੇਗੀ।

88. ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 10 ਅਤੇ 11, ਐਲ.ਏ.ਏ. ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਬੇਬਾਕ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਲਿੰਕ ਰੋਡ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਪਹਿਲ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਐਲ.ਏ.ਏ. ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਹ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 91 ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 11 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 10 ਅਤੇ 11 ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

89. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਿਸਚਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 91 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਪਾਲਣ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀਆਂ ਆਪੱਤੀਆਂ ਬਿਨਾ ਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਅਨੁਪਾਲਣ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਸੀ.3. ਜਨਹਿੱਤ ਬਨਾਮ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤ

90. ਸਾਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਿੱਜੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਵੈਧ ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਮਾਲਕੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਹਕੂਕ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਚਲਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹਕੂਕ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਕਾਨੂੰਨੀ, ਸਮਾਜਿਕ, ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮਾਹੌਲ ਦੇ ਮੂਲ ਪੱਥਰ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਹਕੂਕਾਂ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਹਕੂਕਾਂ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੌਂਦਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

91. ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਜਾਂ ਮੰਤਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਰਹੇ, ਪਰ ਆਧੁਨਿਕ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਅਸਲੀਅਤਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਮਾਨਤਾ ਵਜੋਂ। "ਜਨਹਿਤ" ਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਉੱਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ।

92. ਮਣਿਮੇਗਲਾਈ ਬਨਾਮ ਖਾਸ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ,27$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ:

“14. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਨਹਿਤ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਮੁਦਾਇਕ ਦੇ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਾਸ ਹਿੱਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਜਨਹਿਤ, ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਉਦੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਅਤੇ ਮੌਲਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਾ ਹੋਵੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਾਸ ਹਿੱਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਜੱਜ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਉਦੇਸ਼ ਇਕ ਜਨਹਿਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਨਿਆਇਕ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਦੇ ਇਕ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਹਿੱਤ ਜਨਹਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨਾਲ ਲਾਭਾਨਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਲਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਵੱਲ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨਿਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜਨਹਿਤ ਲਈ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਜਬਰੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।”

93. ਬੀ.ਪੀ. ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ28SUPERSCRIPT ਵਿੱਚ "ਜਨਹਿਤ" ਜਾਂ "ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ" ਜਿਹੇ ਧੁੰਦਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਉੱਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

“15. ...'ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਨ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕਤਾ, ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਰਤਾ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਆਇਕ ਵੰਡ, ਜਨ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਵ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ...”

94. ਇਹ ਬਿੰਦੂ ਬਿਹਾਰ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਸਈਦ ਹੁਸੈਨ ਅੱਬਾਸ ਰਿਜਵੀ ਅਤੇ ਅਨਜ29SUPERSCRIPT ਵਿੱਚ ਵੀ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ "ਜਨਹਿਤ" ਲਈ ਕੋਈ ਸਖਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ:

“22. ਸ਼ਬਦ “ਜਨਹਿਤ” ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਸੱਚੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸ਼ਬਦ “ਜਨਹਿਤ” ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਸਖਤ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਅਪਵਾਦਾਂ ਸਮੇਤ ਵੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਛੋਟ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਆਮ ਬੋਲਚਾਲ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਬਦ “ਜਨਹਿਤ”, ਜਿਵੇਂ ਕਿ “ਜਨ ਉਦੇਸ਼”, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਖਤ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਲਚੀਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਰੰਗ ਉਸ ਸਟੈਚਿਊਟ ਤੋਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਹਾਲਤ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨਾਲ ਧਾਰਣਾ ਬਦਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਨਤਾ ਦੇ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਕਲਿਆਣ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ; ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਹਿੱਤ ਹੈ।”

“119. ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਨੁਚਛੇਦ 19(1)(a) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਨ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਜਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਰਾਜ ਦਾ ਕਾਰਜ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਵੱਡੇ ਜਨਹਿਤ ਵਿੱਚ ਨਿਭਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਜੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਜਨਹਿਤ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਛੱਡਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ 5 ਜੂਨ, 2011 ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਨ ਅਤੇ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਹਾਇਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ, ਇਜਾਜ਼ਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰਾਮਲੀਲਾ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਖਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

"97. ਕੇ. ਟੀ. ਪਲਾਂਟੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, "ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰ" (Eminent Domain) ਦੇ ਮੂਲ ਨੂੰ ਖੋਜਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਭਲਾਈ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ:

"134. ਹਿਊਗੋ ਗ੍ਰੋਟੀਅਸ ਨੂੰ "ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰ" (ius or dominium eminens) ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੇ ਆਵਿਸ਼ਕਾਰ

ਲਈ ਸ਼ਰੇਆਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਓਵਰਲੈਪ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਨਤਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਗ੍ਰੋਟੀਅਸ ਨੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਉੱਤੇ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਹਨ: ਪਹਿਲੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਜਨਤਕ ਲਾਭ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜਨਤਕ ਧਨ ਤੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਜੇ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਗੁਆ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਰਮਨੀ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਬਿਨਾਂ ਲਈ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲੈਣ ਦੀ ਸਮਾਨ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਇਹੀ ਸਥਿਤੀ ਯੂਨਾਈਟੇਡ ਕਿੰਗਡਮ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 44ਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

"98. ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਉਦਾਹਰਨ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤ ਉੱਤੇ ਪਰਮੋਖਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਵਿਦਾਇਗੀ ਲੈਂਦਿਆਂ ਜੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਘਟਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਗੰਭੀਰ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ।

"99. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਗੋਡਬੋਲੇ, ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਰਾਹੀਂ ਸੜਕ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਡੀ. ਨਿਸ਼ਕਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੈਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

100. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਜਹਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਉੱਤੇ ਸਰਬੋਚਚਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਓਵਰਲੈਪ ਨਾਲ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਪੀ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

101. ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 91 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਐਲ.ਏ.ਏ. ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸੁਭਾਵ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਖਤ ਅਨੁਪਾਲਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮੌਜੂਦਾ ਅਨੁਪਾਲਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕੁਝ ਪਹਿਲੂਆਂ ਬਾਰੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਵੱਲੋਂ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਐਤਰਾਜ਼ ਨਿਰਾਧਾਰ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

102. ਇਹਨਾਂ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਕਿ ਵਰਿਸ਼ਠ ਅਧਿਵਕਤਾ, ਸ੍ਰੀ ਨਾਫਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਇਕੁਇਟੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਹਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨਾ। ਜਵਾਬੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ਇਹ ਬਿੰਦੂ ਨਿਰਰਥਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

103. ਅੰਤਿਮ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਭਾਵ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

104. ਬਕਾਇਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅੰਕਿਤ ਜ੍ਞਾਨ ਅਤੇ ਅਨੁਰਾਗ ਭਾਸਕਰ

(ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ : ਰਾਹੁਲ ਕੁਮਾਰ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ.)
ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate